ശ്രീനാരായണഗുരുദേവകൃതികൾ

പ്രപഞ്ചശുദ്ധിദശകം

('ശിവാരവിന്ദം' വ്യാഖ്യാനം)

വ്യാഖ്യാതാ :

പ്രൊ. ജി. ബാലകൃഷ്ണൻ നായർ

പ്രസാധകർ :

ശ്രീനാരായണ പബ്ളിഷിംഗ് ഹൗസ്

ചെമ്പഴന്തി :: തിരുവനന്തപുരം—17

പ്രപഞ്ചശുദ്ധിദശകം

ഓടിവരുന്നൊരു കൂട്ടം
പേടികളൊളികണ്ടൊഴിഞ്ഞുപോമുടനേ
മൂടുമൊരിരുളംവന്നതു പി-
ന്നീടും വെളിവായ്‌വരുന്ന തേൻവെള്ളം. 1

വെള്ളം, തീ മുതലായ്‌നി-
ന്നുള്ളും വെളിയും നിറഞ്ഞു വിലസീടും
കള്ളം കണ്ടുപിടിച്ചാ-
ലുള്ളം കൈകണ്ടനെല്ലിതൻ കനിയാം. 2

കനിയാമൊന്നിലിരുന്നി-
ക്കനകാഡംബരമതിങ്ങു കാണുന്നു
പനിമതിചൂടുമതിൻ മുൻ
പനികതിരൊളികണ്ടിടുന്നപോൽ വെളിയാം. 3

വെളിയാമതുവന്നെൻമുൻ-
വെളിവായെല്ലാം വിഴുങ്ങി വെറുവെളിയായ്
വെളിമുതലഞ്ചിലുമൊന്നായ്
വിളയാടീടുന്നതാണു തിരുനടനം. 4

നടനം ദർശനമായാ-
ലുടനേതാനിങ്ങിരുന്നു നടുനിലയാം
നടുനിലതന്നിലിരിക്കും
നെടുനാളൊന്നായവന്നു സൗഖ്യം താൻ. 5

സൗഖ്യംതന്നെയിതെല്ലാം–
ഓരോന്നോരും നിറഞ്ഞ സൗന്ദര്യം
പാക്കിൽ പാരടിപററി–
പ്പാക്കന്നോനിൽ പകന്ന പഞ്ജരമാം.

പഞ്ജരമാമുടൽ മുതലാം
പഞ്ഞിയിലറിവായീടുന്ന തീയിതിലും
മഞ്ഞുകണങ്ങളാംകണക്കി–
മഞ്ജുളവെയിൽകൊണ്ടുപോയമടയുന്നു. 7

അടയുന്നീന്ദ്രിയവാതി–
ന്നടിപെട്ടമിതുകണ്ടൊഴിഞ്ഞു മററെല്ലാം
അടിയററീടും തടിവ–
ന്നടിയിൽ തനിയേ മറിഞ്ഞു വീഴുമ്പോൾ. 8

വീഴുമ്പോഴിവയെല്ലാം
പാഴിൽ തനിയേ പകർന്ന തുഞ്ചലിയാം
ആഴികെട്ടിലലഞ്ഞിടാൻ
വീഴുന്നോനല്ലിതാണു കൈവല്യം. 9

കൈവല്യക്കടലൊന്നായ്
വൈമല്യംപൂണ്ടിടുന്നതാത്മാവിതിലാം.
ജീവിതാംകെട്ടണ്ടുന്നോ
ശൈവലമകലുന്നിതന്നു പരഗതിയാം. 10

പ്രപഞ്ചശുദ്ധിദശകം

'ശിവാരവിന്ദം' വ്യാഖ്യാനം

അരവിന്ദഗുരുംവന്ദേ
വേദാന്തശിവരൂപിണം
സച്ചിദാനന്ദമാത്മാനം
സർവാത്മകമനാമയം

അനേക ദൃശ്യങ്ങൾകൊണ്ടു നിറഞ്ഞതായിട്ടാണു പ്രപഞ്ചം കാണപ്പെടുന്നതു്. തുടർന്നു് ഇഷ്ടാനിഷ്ടഭാവങ്ങൾ പൊന്തി ശത്രുമിത്രാദി രൂപത്തിൽ നിരവധി സങ്കല്പങ്ങളും വന്നുചേരുന്നു. സങ്കല്പങ്ങളുടെ ഫലമായി കാമക്രോധാദി വികാരങ്ങളിൽപ്പെട്ടുഴലാനും ഇടവരുന്നു. ഈ ഉഴൽച്ചയൊക്കെയെന്തിനു് ? അനേക ദൃശ്യങ്ങൾ കാണപ്പെടുന്ന പ്രപഞ്ചത്തിൻെറ പൊരുളെന്തു് ? ഈ പ്രപഞ്ചത്തിൽപ്പെട്ടിങ്ങനെ ഉഴലുന്ന ഞാനാരു് ? ഉഴൽച്ച വിട്ടുമാറത്തക്കവണ്ണം എന്നെയും പ്രപഞ്ചത്തെയും ശുദ്ധീകരിക്കാൻ വല്ല പ്രക്രിയയും ഉണ്ടോ ? ഈ ചോദ്യങ്ങളാണു് ഒരു സത്യാന്വേഷിയുടെ അന്തഃകരണത്തെ മഥിക്കുന്നവ. ശ്രീനാരായണഗുരുദേവനെപ്പോലെയുള്ള ഭാരതീയ സത്യാന്വേഷികൾ ഈ ചോദ്യങ്ങൾ ഗാഢമായി സ്വയം ചോദിച്ചവരാണു്. ഗാഢമായി ഈ ചോദ്യങ്ങളെ സമീപിച്ചതോടെ അവർക്കൊരു കാര്യം സംശയമെന്യേ തെളിഞ്ഞു. അശുദ്ധി പുറമെ കാണപ്പെടുന്ന പ്രപഞ്ചത്തിനല്ല. കാണുന്നവരുടെ ഉള്ളിലാണശുദ്ധി. ഉള്ളിലെ അശുദ്ധി പുറമെ പ്രതിഫലിക്കുന്നതാണു് പലതിൻെറ തോന്നലും ശത്രുമിത്രാദി സങ്കല്പങ്ങളും രാഗദ്വേഷാദി വികാരങ്ങളും. ഉള്ളു ശുദ്ധമാകുമെങ്കിൽ പുറം അത്ഭുതകരമാംവണ്ണം ശുദ്ധമാണെന്നു വെളിപ്പെടും. ഇതു തെളിഞ്ഞതോടെ അവർ ഉള്ളു ശുദ്ധമാക്കാൻ

തുടങ്ങി. ഇവിടെ പലതില്ല വസ്തു ഒന്നേയുള്ളു എന്ന ഉപനിഷദ്വാക്യങ്ങൾ യുക്തിവിചാരംചെയ്തു ധരിച്ചു. തുടർന്നു പലതിന്റെ സങ്കല്പങ്ങളെയും രാഗദ്വേഷഭാവങ്ങളെയും പുറംതള്ളാൻ യത്നിച്ചു. അതോടെ ഉള്ളിൽ പ്രസന്നതയും പ്രകാശവും ആവിർഭവിച്ചു. ഉള്ളിലുള്ള സത്യത്തെ മറച്ചിരുന്ന ഒരിരുണ്ട മറ പൊളിഞ്ഞു മാറുന്നതുപോലെ അനുഭവപ്പെട്ടു. തുടർന്ന് ആനന്ദഘനമായ ബോധാനുഭവമാണു തന്റെയും പ്രപഞ്ചത്തിന്റെയും ശുദ്ധരൂപമെന്നു സൂര്യതുല്യം അനുഭവമുണ്ടായി. അങ്ങനെ പലതുകൊണ്ടു കളങ്കപ്പെട്ടതെന്നു തോന്നിയ പ്രപഞ്ചം തികച്ചും ശുദ്ധമായി അനുഭവപ്പെട്ടു. അദ്വൈതാനുഭൂതിയിൽ അലിഞ്ഞുചേർന്നാനന്ദിച്ച് ലോകസംഗ്രഹം നടത്തിയ സ്ഥിതപ്രജ്ഞനായ ശ്രീനാരായണഗുരുദേവൻ താനെങ്ങനെ പ്രപഞ്ചത്തെ ശുദ്ധീകരിച്ചനുഭവിച്ചു എന്നു മധുരമധുരമായി പത്തു കൊച്ചുപദ്യങ്ങളിൽ വിവരിച്ചിരിക്കുന്നതാണ് 'പ്രപഞ്ചശുദ്ധിദശകം' എന്ന ഈ കൃതി. ആ ഗുരുവിന്റെ പാദങ്ങളെ പ്രണമിച്ചുകൊണ്ടു് നമുക്ക് ഓരോ പദ്യങ്ങളെയായി സമീപിക്കാം.

ഒരു സത്യാന്വേഷി വസ്തു ഒന്നേയുള്ളു എന്ന യാഥാർത്ഥ്യം ഗുരുമുഖത്തുനിന്നും ധരിച്ചു ധ്യാനമനനങ്ങളിൽക്കൂടി അതനുഭവിക്കാൻ യത്നിക്കുന്നു. മനസ്സിനെ ഇവിടെ ഒന്നേയുള്ളു എന്നു പഠിപ്പിച്ചു പലതിന്റെ സങ്കല്പങ്ങളെയും രാഗദ്വേഷങ്ങളെയും പുറംതള്ളാൻ പ്രേരിപ്പിക്കുന്നു. ഈ പ്രേരണ കുറെയൊക്കെ സഫലമാകുന്നതോടെ ഹൃദയം പ്രസാദമധുരമായിത്തീരുന്നു. ഉള്ളിലുള്ള ശുദ്ധബോധസ്വരൂപമായ വസ്തുവിന്റെ ആനന്ദം തെളിയാനും തുടങ്ങുന്നു. പക്ഷെ ഇടവിട്ടിടവിട്ടു പലതിന്റെ തോന്നലും അതിനു കാരണമായ ഇരുണ്ട മറയും വന്നും പോയും അനുഭവപ്പെട്ടു

കയും ചെയ്യുന്നു. സത്യാനുഭവത്തിന്റെ തുടക്കമായ ഈ സവികല്പദശയിലെ ആത്മാനുഭവമാണ് ഗുരുദേവൻ ഒന്നാംപദ്യത്തിൽ വിവരിച്ചിരിക്കുന്നത് :-

1. ഓടിവരുന്നൊരു കൂട്ടം
പേടികളൊളികണ്ടൊഴിഞ്ഞുപോമുടനേ
മൂടുമൊരിരുൾവന്നതു പി-
ന്നീടും വെളിവായ്‌വരുന്നു തേൻവെള്ളം.

ഓടിവരുന്നൊരുകൂട്ടം — കൂട്ടത്തോടെ ഉള്ളിലേയ്ക്കു പാഞ്ഞു കയറുന്ന; പേടികൾ — പലതിന്റെ കാഴ്ചകളും ക്ലേശകരങ്ങളായ ശത്രുമിത്രാദിഭാവങ്ങളും; ഉടനേ — അപ്പോൾ തന്നെ; ഒളികണ്ട് — ധ്യാനമനനങ്ങളിലൂടെ നേടിയ നിരപേക്ഷമായ ചിത്ത പ്രസന്നതകണ്ട്; പോം — വിട്ടുപോകും; ഒരിരുൾവന്ന് - എന്നാൽ ഒരിരുണ്ടമറവന്ന്; അത് - ആ ചിത്ത പ്രസാദം; മൂടും - മറയും; പിന്നീടും — പക്ഷെ വീണ്ടും; തേൻ വെള്ളം വെളിവായ് വരുന്നു — അമൃതധാര പോലെ മധുരമായ ചിത്ത പ്രസാദം പ്രത്യക്ഷപ്പെടും

കൂട്ടത്തോടെ ഉള്ളിലേയ്ക്കു പാഞ്ഞുകയറുന്ന പലതിന്റെ കാഴ്ചകളും ക്ലേശകരങ്ങളായ ശത്രുമിത്രാദിഭാവങ്ങളും അപ്പോൾ തന്നെ ധ്യാനമനനങ്ങളിലൂടെ നേടിയ നിരപേക്ഷമായ ചിത്തപ്രസന്നതകണ്ട് വിട്ടുപോകും. എന്നാൽ ഒരിരുണ്ട മറ വന്ന് ആ ചിത്തപ്രസാദം മറയും. പക്ഷെ വീണ്ടും അമൃതധാരപോലെ മധുരമായ ചിത്തപ്രസാദം പ്രത്യക്ഷപ്പെടും.

വെളിവായ്‌വരുന്നു തേൻവെള്ളം

വസ്തു ഒന്നേയുള്ളു എന്നതാണു യാഥാർത്ഥ്യമെങ്കിൽ പലതു കാണുന്നതും രാഗദ്വേഷങ്ങളിൽ പെട്ടുഴലുന്നതും

കൃത്രിമമാണല്ലോ. ഒരു സത്യാന്വേഷി ദേഹംകൊണ്ടു സ്വധർമ്മമനുഷ്ഠിക്കവേ സർവ്വത്ര ഈശ്വരഭാവന പുലർത്തി മനസ്സിനെ രാഗദ്വേഷവിമുക്തമാക്കാൻ യത്നിക്കുന്നു. ഈ യത്നം കുറെയൊക്കെ സഫലമായാൽതന്നെ മധുരമായ ഒരു പ്രസന്നത ഹൃദയതലത്തിൽ അനുഭവിക്കാറാകും. ചിത്തത്തിന്റെ മറസ്സു കുട്ടികുറയുന്നതോടെ പുറമേ പ്രകടമാകുന്ന ആത്മാനന്ദംതന്നെയാണീ പ്രസന്നത. ഇതിനെയാണു പദ്യത്തിൽ 'ഒളി' എന്നു പറഞ്ഞിരിക്കുന്നതു്. പലതിന്റെ സങ്കല്പങ്ങളും വികാരങ്ങളും ഈ പ്രസന്നതയിൽ വിട്ടുപോകും. അവ പ്രസന്നതയെ നശിപ്പിക്കുമോ എന്നതാണവയുളവാക്കുന്ന പേടി. പലതിന്റെ സങ്കല്പങ്ങളും വികാരങ്ങളുമാണു് ഈ പ്രസന്നതയെ ഇല്ലാതാക്കുന്നതെന്നറിയാവുന്ന സാധകൻ ഒരിക്കലും അവയെ ഉപലാളിക്കയില്ല. പക്ഷെ ഇടയ്ക്കിടയ്ക്കു ഒരിരുട്ടു വ്യാപിക്കുന്നതുപോലെ ഈ പ്രസന്നതയെ എന്തോ മറച്ചുകളയുന്നതായി തോന്നും. ഇതാണു ആത്മാവിനെ മറയ്ക്കുന്ന അവിദ്യാമറ. സാധാരണ ലൗകികനിൽ ഈ അവിദ്യാമറയും അതുണ്ടാക്കുന്ന പലതിന്റെ കാഴ്ചകളും വിട്ടുപോകാതെ നിൽക്കുന്നു. സത്യാന്വേഷിയിൽ ചിത്തപ്രസന്നതയുടെ ആവിർഭാവത്തോടെ ഈ മറയും അതുണ്ടാക്കുന്ന കാഴ്ചകളും ആരംഭത്തിൽ പ്രസന്നതയോടുചേർന്നു മാറിമാറി അനുഭവപ്പെട്ടുകൊണ്ടിരിക്കും. ചിത്തപ്രസന്നത അത്ഭുതകരമായ ഒരനുഭവമാണു്. സവികല്പസമാധ്യനുഭവത്തിന്റെ ആരംഭം കുറിക്കുന്നതാണീ പ്രസന്നത. ഗീത രണ്ടാമദ്ധ്യായത്തിൽ ഭഗവാൻ ഈ ചിത്തപ്രസാദത്തെ വിവരിക്കുന്നുണ്ടു്. എല്ലാ ദുഃഖങ്ങളും ഇവിടെ അസ്തമിക്കുന്നു എന്നാണു ഭഗവാന്റെ പ്രസ്താവം. ഈ പ്രസന്നതയിൽ സത്യബുദ്ധി നൃത്തം ചെയ്തുനിൽക്കും. അസാധാരണമായ ഒരു ശീതളത സർവ്വത്ര വ്യാപിച്ചതായി തോന്നും. ഈ ശീതളാനുഭവം അനന്തതപഃഫലമാണെ

ന്നാണു ശാസ്ത്രം ഘോഷിക്കുന്നതു്. പ്രസന്നതയുടെ ഈ അനുഭവമാധുര്യം വെളിപ്പെടുത്തിത്തരാനാണു് അതനുഭവിച്ചറിഞ്ഞ ഗുരുദേവൻ അതിനെ 'തേൻവെള്ള'മായി ചിത്രീകരിച്ചിരിക്കുന്നതു്.

സവികല്പസമാധിയുടെ ഈ ആരംഭദശയിൽത്തന്നെ വസ്തുസ്ഥിതി ഏതാണ്ടു വ്യക്തമായി തെളിയും. അതോടെ നിലനില്പിൻെറ രഹസ്യം ഉള്ളം കയ്യിലെ നെല്ലിക്കപോലെ അനുഭവിച്ചറിയാറാകുമെന്നാണു രണ്ടാം പദ്യത്തിൽ വിവരിക്കുന്നതു് :—

2. വെള്ളം, തീ മുതലായ്നി—
ന്നുള്ളും വെളിയും നിറഞ്ഞു വിലസീടും
കള്ളം കണ്ടുപിടിച്ചാ-
ലുള്ളം കൈകണ്ടനെല്ലിതൻ കനിയാം.

വെള്ളം, തീ മുതലായ്നിന്നു് — ജലം, അഗ്നി മുതലായ രൂപം ധരിച്ചു്; ഉള്ളും വെളിയും നിറഞ്ഞു വിലസീടും — സർവ്വത്ര അകവും പുറവും തിങ്ങിവിളങ്ങുന്ന; കള്ളം – മായാമറകൊണ്ടു മൂടിയ സത്യത്തെ; കണ്ടുപിടിച്ചാൽ – പ്രസന്നമായ ചിത്തത്തിലെ ആത്മാനുഭവത്തിലൂടെ കണ്ടെത്തിയാൽ; ഉള്ളം കൈകണ്ടനെല്ലിതൻ കനിയാം — അതോടെ ജീവിതരഹസ്യം ഉള്ളം കയ്യിലെ നെല്ലിക്കപോലെ തെളിയുന്നതാണു്.

ജലം അഗ്നി മുതലായ രൂപം ധരിച്ചു് സർവ്വത്ര അകവും പുറവും തിങ്ങിവിളങ്ങുന്ന മായമറകൊണ്ടു മൂടിയ സത്യത്തെ പ്രസന്നമായ ചിത്തത്തിലെ ആത്മാനുഭവത്തിലൂടെ കണ്ടെത്തിയാൽ അതോടെ ജീവിതരഹസ്യം ഉള്ളം കയ്യിലെ നെല്ലിക്കപോലെ തെളിയുന്നതാണു്.

ഉള്ളം കൈകണ്ട നെല്ലിതൻ കനിയാം

പ്രസന്നചിത്തം സമാധ്യവസ്ഥയിൽ ആത്മതത്ത്വം കണ്ടെത്തുന്നു. അതോടെ തന്നിലുള്ള ആത്മാവുതന്നെ പ്രപഞ്ചമെങ്ങും ഇടതിങ്ങി വ്യാപിച്ചു വിളങ്ങുന്നു എന്നും അനുഭവിക്കാറാകും. വസ്തു ആത്മതത്ത്വം മാത്രമാണ്. പലതായി കാണുന്ന പ്രപഞ്ചഘടകങ്ങളെല്ലാം അതിൽ വസ്തുഭേദമില്ലാതെ കാണപ്പെടുന്ന കാഴ്ചകൾ മാത്രം. ഇത്രയും അനുഭവപ്പെടുന്നതോടെ ജീവിതരഹസ്യം ഉള്ളം കയ്യിലെ നെല്ലിക്കപോലെ തെളിയാനിടയാകും. എന്താണാജീവിതരഹസ്യം ? വസ്തു ഒന്നേയുള്ളു. പുതുതായി ഒന്നും ജനിക്കുന്നില്ല; ഒന്നും മരിക്കുന്നുമില്ല. ജനനമരണങ്ങളുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നതോ ? അതൊക്കെ വെള്ളത്തിൽ കുമിളകളുണ്ടായി മറയുന്നതുപോലെ അദ്വയവസ്തുവിലെ വെറും തോന്നൽ. വസ്തു ഒരഴിവുമില്ലാത്ത സനാതനബോധസത്തയാണ് അതുകൊണ്ട് ഇവിടെ ഒന്നിനും ഒരിക്കലും ഒരു കേടും സംഭവിക്കുന്നില്ലെന്നുള്ളതാണു വസ്തുസ്ഥിതി. ഒരിടത്തും ഒരു ഭയത്തിനും ദുഃഖത്തിനും അവകാശമില്ല. ഈ ജീവിതരഹസ്യമാണ് ആത്മസാക്ഷാത്കാരത്തോടെ കയ്യിലെ നെല്ലിക്കപോലെ തെളിയുന്നത്. ഈ ജീവിതരഹസ്യം ഗുരുദേവൻ ആത്മോപദേശശതകത്തിലെ എഴുപത്തെട്ട്, എഴുപത്തൊൻപതു്, എൺപതു് എന്നീ പദ്യങ്ങളിൽ വിശദമായി ചർച്ചചെയ്തിട്ടുള്ളതു നോക്കുക.

ഒരേ വസ്തുവിലെ ആശ്ചര്യകരമായ രൂപപ്രകടനമാണു പ്രപഞ്ചം. ചിത്തപ്രസാദം ഈ വസ്തുസ്ഥിതിയുടെ സാക്ഷാത്കാരത്തിനു മുൻപുള്ള പ്രകാശം പരക്കലാണ്. ഇക്കാര്യമാണു മൂന്നാം പദ്യത്തിൽ പ്രതിപാദിച്ചിരിക്കുന്നതു് :—

3. കനിയാമൊന്നിലിരുന്നി–
ക്കനെകാഡംബരമതിങ്ങു കാണുന്നു
പനിമതിചൂട്ടമതിൻ മുൻ
പനികതിരൊളികണ്ടിടുന്നപോൽ വെളിയാം.

കനിയാമൊന്നിലിരുന്ന – ആനന്ദഘനമായ ഒരേ ഒരു വസ്തുവിലെ വേഷ പ്രകടനമായിട്ടാണ്; ഇക്കനെകാഡംബരമിതിങ്ങു കാണുന്നു – ആശ്ചര്യകരമായ ഈ പ്രപഞ്ച സംവിധാനം കാണപ്പെടുന്നത്; പനിമതിചൂട്ടമതിൻ മുൻ – പൂർണ്ണചന്ദ്രൻ കിഴക്കുദിക്കുന്നതിനു മുൻപ്; പനികതിരൊളികണ്ടിടുന്നപോൽ – അവിടെ ശീതളപ്രകാശം പരക്കുന്നതുപോലെ; വെളിയാം – പൂർണ്ണമായ വസ്തു സാക്ഷാത്കാരം ഉദയം ചെയ്യുന്നതിനു മുൻപുള്ള ശീതള പ്രകാശമാണു ചിത്തപ്രസാദം.

ആനന്ദഘനമായ ഒരേ ഒരു വസ്തുവിലെ വേഷ പ്രകടനമായിട്ടാണ് ആശ്ചര്യകരമായ ഈ പ്രപഞ്ച സംവിധാനം കാണപ്പെടുന്നത്. പൂർണ്ണ ചന്ദ്രൻ കിഴക്കുദിക്കുന്നതിനു മുൻപ് അവിടെ ശീതള പ്രകാശം പരക്കുന്നതുപോലെ പൂർണ്ണമായ വസ്തു സാക്ഷാത്കാരം ഉദയം ചെയ്യുന്നതിനു മുൻപുള്ള ശീതള പ്രകാശമാണു ചിത്തപ്രസാദം.

ചിത്തപ്രസാദവും വസ്തുസാക്ഷാത്കാരവും

ആനന്ദഘനമായ ആത്മാവു സർവ്വവ്യാപിയാണ്. അതുകൊണ്ടുതന്നെ അതു സകല ജീവികളുടെയും ഉള്ളിലും സ്ഥിതിചെയ്യുന്നു. ചിത്തത്തിന്റെ മലിനസങ്കല്പങ്ങളും വികാരങ്ങളും മാത്രമാണ് ആത്മാനുഭവത്തെ തടഞ്ഞിരിക്കുന്നതു്. അപ്പോൾ ആത്മാനുഭവത്തിനുള്ള ഒരേ ഒരു

വഴി ചിത്തം ശുദ്ധീകരിക്കുകയാണ്. എല്ലാ ഉപാസനകളും സാധനകളും ചിത്തശുദ്ധീകരണത്തിനാണെന്നോർക്കേണ്ടതാണ്. ഭേദചിന്തകൾ വെടിഞ്ഞ് എല്ലാം ഈശ്വരമയമാണെന്ന ഭാവന എപ്പോഴും ഒരു സത്യാന്വേഷി മനസ്സിനെ അഭ്യസിപ്പിക്കേണ്ടതാണ്. ഇങ്ങനെയൊക്കെച്ചെയ്താൽ ചിത്തം ശുദ്ധമാകുന്നു എന്നെങ്ങനെ അറിയാൻ പററും ? പരിതഃസ്ഥിതികൾക്കുപരിയായി ചിത്തത്തിനു നിരപേക്ഷമായ ഒരു പ്രസന്നത സദാ അനുഭവിക്കാൻ കഴിഞ്ഞാൽ ചിത്തം ശുദ്ധമാകുന്നു എന്നാണർത്ഥം. ഈ വരാൻ പോകുന്ന അത്യുജ്ജ്വലമായ ആത്മോദയത്തിൻെറ മുന്നോടിയാണ്. ചന്ദ്രൻ കിഴക്കുദിക്കുന്നതിനു മുൻപ് വെണ്ണിലാവു ശീതളകാന്തി പരന്നു കാണുന്നതുപോലെ; ചിത്തപ്രസാദത്തെത്തുടർന്ന് ആത്േമാദയമുണ്ടായാൽ ആശ്ചര്യകരമായ ഈ പ്രപഞ്ച സംവിധാനം ആനന്ദഘനമായ ഒരേ ഒരു സത്യത്തിൻെറ വെറും വേഷപ്രകടനമാണെന്നു സൂര്യതുല്യം തെളിയുകയും ചെയ്യും.

ചിത്തപ്രസാദം കഴിഞ്ഞുണ്ടാകുന്ന ആത്േമാദയത്തിൻെറ അനുഭവസ്ഥിതി എന്താണ് ? ഇതാണടുത്ത പദ്യത്തിൽ വിവരിക്കുന്നത് :—

4. വെളിയാമതുവന്നെൻമുൻ—
വെളിവായെല്ലാം വിഴുങ്ങി വെറുവെളിയായ്
വെളിമുതലഞ്ചിലുമൊന്നായ്
വിളയാടീടുന്നതാണു തിരുനടനം.

വെളിയാമതുവന്നെൻ — പ്രകാശമയമായ ആ ചിത്തപ്രസാദം ഉണ്ടായി എനിക്ക്; മുൻ വെളിവായെല്ലാം — നേരത്തേ പലതായി തോന്നിയിരുന്ന ദൃശ്യങ്ങളെയെല്ലാം; വിഴുങ്ങി — അകററി; വെറുവെളിയായ് — സ്വയം പ്രകാ

ശിക്കുന്ന കേവല ബോധമാക്കിമാററി; വെളിമുതലഞ്ചിലും — ആകാശം തുടങ്ങിയ അഞ്ചു മഹാഭൂതങ്ങളിലും; ഒന്നായ് വിളയാടീടുന്നതാണ് — അദ്വയമായി ഇടതിങ്ങിവിളങ്ങി അനുഭവപ്പെടുന്നതാണ്; തിരുനടനം — ഭഗവാന്റെ ലീലാവിലാസം.

പ്രകാശമയമായ ആ ചിത്തപ്രസാദം ഉണ്ടായി എനിക്കു നേരത്തേ പലതായി തോന്നിയിരുന്ന ദൃശ്യങ്ങളെയെല്ലാം അകററി സ്വയം പ്രകാശിക്കുന്ന കേവല ബോധമാക്കിമാററി ആകാശം തുടങ്ങിയ അഞ്ചു മഹാഭൂതങ്ങളിലും അദ്വയമായി ഇടതിങ്ങിവിളങ്ങി അനുഭവപ്പെടുന്നതാണു ഭഗവാന്റെ ലീലാവിലാസം.

അതാണു തിരുനടനം

ഭഗവാന്റെ നടനമാണു പ്രപഞ്ചം എന്നൊക്കെ സത്യദർശികൾ വിവരിക്കാറുണ്ടല്ലോ. ശിവന്റെ ചുടുകാട്ടിലെ നൃത്തം പ്രസിദ്ധമാണ്. ജഡങ്ങൾ എരിയുന്ന ഇടമാണല്ലോ ചുടുകാട്. പുറമേ നോക്കുന്ന ഒരാൾക്ക് ഈ പ്രപഞ്ചം ജഡങ്ങൾ എരിയുന്ന ചുടുകാടുപോലെയാണനുഭവപ്പെടുക. എന്നാൽ ചിത്തപ്രസാദംവന്നു ആത്മാനുഭവമുണ്ടായ ഒരു സത്യദർശിക്ക് ഈ ചുടുകാട്ടിലുടനീളം ബോധസ്വരൂപനായ ശിവൻ നൃത്തം ചെയ്തുനിൽക്കുന്നതായി കാണാൻ ഇടവരുന്നു. പഞ്ചഭൂതജഡപ്രപഞ്ചത്തിലുടനീളം ഇങ്ങനെ അദ്വയബ്രഹ്മസത്യത്തിന്റെ സാന്നിദ്ധ്യം അനുഭവിക്കാനിടവരുന്നതുതന്നെയാണു ഭഗവാന്റെ തിരുനടനം.

ജഗത്തിലുടനീളം ഭഗവാന്റെ തിരുനടനം അനുഭവിക്കാൻ കഴിയുന്ന സത്യദർശിയുടെ ആത്മാവ് എല്ലാ സംഗങ്ങളുമകന്നു സാക്ഷിരൂപനായി വിളങ്ങി അതിരററ സുഖം

അനുഭവിക്കാനിടവരുന്നു. ഈ അനുഭവരഹസ്യമാണ് അടുത്ത പദ്യത്തിൽ വിവരിക്കുന്നത് :—

5. നടനം ദർശനമായാ
ലുടനേതാനിങ്ങിരുന്നു നടുനിലയാം
നടുനില്തന്നിലിരിക്കും
നെടുനാളൊന്നായവന്നു സൗഖ്യം താൻ.

നടനം ദർശനമായാൽ — ഭൂതജഡപ്രപഞ്ചത്തിലുടനീളം അദ്വയബ്രഹ്മസത്തയുടെ സാന്നിദ്ധ്യം അനുഭവിക്കാൻ കഴിഞ്ഞാൽ; ഉടനേ — അപ്പോഴുംതന്നെ; താൻ — ആ ബ്രഹ്മവുമായി അഭിന്നഭാവം കൈക്കൊണ്ട ആത്മാവ്; ഇങ്ങിരുന്നു — ഈ ലോകജീവിതത്തിൽ; നടുനിലയാം — സാക്ഷിരൂപനായിമാറും; ഒന്നായ് — ബ്രഹ്മവുമായി ഏകീഭവിച്ച്; നടുനിലതന്നിലിരിക്കും അവന്നു് – സാക്ഷിരൂപം അനുഭവിച്ചറിയുന്ന സത്യദർശിക്കു്; നെടുനാറം – അവസാനമില്ലാത്തവിധം; സൗഖ്യം താൻ — ആനന്ദാനുഭവം വന്നു ചേരുന്നതാണ്.

ഭൂതജഡപ്രപഞ്ചത്തിലുടനീളം അദ്വയബ്രഹ്മസത്തയുടെ സാന്നിദ്ധ്യം അനുഭവിക്കാൻ കഴിഞ്ഞാൽ അപ്പോഴും തന്നെ ബ്രഹ്മവുമായി അഭിന്നഭാവം കൈക്കൊണ്ട ആത്മാവ് ഈ ലോകജീവിതത്തിൽ സാക്ഷിരൂപനായി മാറും. ബ്രഹ്മവുമായി ഏകീഭവിച്ച് സാക്ഷിരൂപം അനുഭവിച്ചറിയുന്ന സത്യദർശിക്കു അവസാനമില്ലാത്തവിധം ആനന്ദാനുഭവം വന്നുചേരുന്നതാണ്.

താനിങ്ങിരുന്നു നടുനിലയാം

ജഡപ്രപഞ്ചത്തിൽ സർവ്വത്ര ബ്രഹ്മദർശനം നേടുന്നതോടെ തന്റെ ശരീരത്തിനു ചൈതന്യം പകരുന്ന ആത്മാ

വും പ്രപഞ്ചത്തിനു ചൈതന്യം പകരുന്ന ബ്രഹ്മവും ഒന്നു തന്നെ എന്നനുഭവിക്കാറാകും. അതോടെ ജഡദൃശ്യങ്ങളെല്ലാം മായ ഉണ്ടാക്കിയഴിക്കുന്നവയാണെന്നും ചേതനനായ തനിക്ക് അവയുമായി നേരിട്ടു ബന്ധമില്ലെന്നും അറിയാറാകും. താൻ കേവലം സാന്നിദ്ധ്യംകൊണ്ടു പ്രകൃതിയെ അനുഗ്രഹിക്കുക മാത്രമേ ചെയ്യുന്നുള്ളു. ഒരു കാര്യത്തിലും നേരിട്ടിടപെടാതെ സാന്നിദ്ധ്യംകൊണ്ടനുഗ്രഹിക്കുന്നതാണു സാക്ഷിനില. അതുതന്നെയാണു നടുനില. ലോകരുടെ കർമ്മങ്ങൾക്കു സൂര്യൻ സാക്ഷിയായി നിൽക്കും പോലെ. 'സൂര്യൻെറ വെളിച്ചവും ചൂടുമുണ്ടെങ്കിലേ ലോകർക്കു കർമ്മം ചെയ്യാൻ പററൂ. പക്ഷെ ലോകരുടെ കർമ്മങ്ങൾ പുണ്യമായാലും പാപമായാലും സൂര്യനു് അവയുമായി നേരിട്ടു് ഒരു ബന്ധവുമില്ല. ബ്രഹ്മസാക്ഷാത്കാരം നേടിയ സത്യദർശിയുടെ അനുഭവവും ഇതുതന്നെ. മായ എന്തൊക്കെയോ ജഡദൃശ്യങ്ങളെ ഉണ്ടാക്കിയഴിക്കുന്നു. തൻെറ സാന്നിദ്ധ്യംകൊണ്ടാണു മായ അതൊക്കെ ചെയ്യുന്നതു്. എന്നാൽ തനിക്കു മായയുടെ ജനനമരണ പ്രവർത്തനങ്ങളുമായൊന്നും യാതൊരു ബന്ധവുമില്ല. ഈ സാക്ഷിനിലയിലെത്തുന്ന സത്യദർശി അനന്തമായ ബ്രഹ്മാനന്ദമനുഭവിച്ചു ചരിതാർത്ഥനാകുന്നു.

ഈ സത്യാനുഭവമുണ്ടാകുന്നതോടെ ജീവിതം ആനന്ദവും സൗന്ദര്യവുംകൊണ്ടു നിറഞ്ഞതായിത്തീരുന്നു. ജഡം ചേതനബ്രഹ്മത്തിൻെറ പാർപ്പിടമാണെന്നും അറിയാറാകുന്നു. ഇക്കാര്യമാണിനി വിവരിക്കുന്നതു് :—

6. സൗഖ്യംതന്നെയിതെല്ലാ—
മോക്കുന്തോറും നിറഞ്ഞ സൗന്ദര്യം
പാക്കിൽ പാരടിപററി—
പ്പാക്കുന്നോനിൽ പകന്ന പഞ്ജരമാം.

ഇതെല്ലാം — ഭഗവാൻെറ തിരുനടനവും സാക്ഷിനിലയിലുള്ള അനുഭവവും ഒക്കെ ; ഓക്കുന്തോറും — ആലോചിക്കുന്തോറും; സൗഖ്യംതന്നെ – ആനന്ദംതന്നെ; നിറഞ്ഞ സൗന്ദര്യം — എങ്ങും സൗന്ദര്യം നിറഞ്ഞു തുളുമ്പുന്നതായി തോന്നുന്നു; പാക്കിൽ – ആലോചിച്ചാൽ; പാരു് — ജഡരൂപമെല്ലാം; അടിപററിപ്പാക്കുന്നോനിൽ — പരമകാരണമായി വിളങ്ങുന്ന ഈശ്വരസത്തയിൽ; പകന്ന — രൂപംകൊണ്ട; പഞ്ജരമാം – അതിൻെറ വാസസ്ഥാനമാണെന്നു കാണാൻ കഴിയും.

ഭഗവാൻെറ തിരുനടനവും സാക്ഷിനിലയിലുള്ള അനുഭവവും ഒക്കെ ആലോചിക്കുന്തോറും ആനന്ദംതന്നെ. എങ്ങും സൗന്ദര്യം നിറഞ്ഞു തുളുമ്പുന്നതായി തോന്നുന്നു. ആലോചിച്ചാൽ ജഡരൂപമെല്ലാം പരമകാരണമായി വിളങ്ങുന്ന ഈശ്വരസത്തയിൽ രൂപംകൊണ്ട അതിൻെറ വാസസ്ഥാനമാണെന്നു കാണാൻ കഴിയും.

പകർന്ന പഞ്ജരമാം

ഇക്കാണുന്ന ജഗത്തു് വെറും ജഡമാണെന്നു വാദിക്കുന്നവക്കു് ആനന്ദത്തിനും സൗന്ദര്യത്തിനും വകയെവിടെ ? ജഡത്തിൽ ആനന്ദാനുഭവവും സൗന്ദര്യാനുഭവവും എങ്ങനെ സംഭവിക്കും ? ആനന്ദവും സൗന്ദര്യവും ഒരു ചേതനൻെറ അംശമായിട്ടല്ലാതെ അനുഭവിക്കാൻ പററുമോ ? എന്തായാലും ചിത്തം പ്രസന്നമായി അവനവനിലുള്ള ചേതനനായ ആത്മാവിനെ കാണാൻ കഴിഞ്ഞവക്കു് എല്ലാ ജഡങ്ങളിലും ആ ഈശ്വരസത്തയുടെ അനുഭവം തെളിയുന്നു. പ്രപഞ്ചം അങ്ങനെ ആനന്ദപൂർണ്ണവും സൗന്ദര്യപൂർണ്ണവുമായി മാറുന്നു. ജഡദൃശ്യങ്ങളെല്ലാം ആനന്ദവും സൗന്ദര്യവും നിറഞ്ഞ ചേതനൻെറ വാസസ്ഥലം മാത്രമാണെന്നും

അനുഭവപ്പെടുന്നു. ആത്മാവിനെ അറിയാത്തവർക്കു മാത്രമാണ് ഈ പ്രപഞ്ചം കേവലജഡമായും ദുഃഖഭൂയിഷ്ഠമായും അനുഭവപ്പെടുന്നത്.

ജഡമോഹമാണ് ഉള്ളിലുള്ള ബോധവസ്തുവിനെ മറച്ച് ശരീരത്തെ ജനനമരണദുഃഖങ്ങൾക്കു വിധേയമാക്കുന്നത്. ഇക്കാര്യമാണ് ഏഴാം പദ്യത്തിൽ പ്രതിപാദിച്ചിരിക്കുന്നത് :

7. പഞ്ജരമാമുടൽ മുതലാം
പഞ്ഞിയിലറിവായിടുന്ന തീയിതിലും
മഞ്ഞുകണങ്ങൾകണക്കി—
മഞ്ജുളവെയിൽകൊണ്ടപായമടയുന്നു.

പഞ്ജരമാം — ആത്മാവിനിരിക്കാനുള്ള കൂടുപോലെയുള്ള; ഉടൽ മുതലാം — ദേഹം അന്തഃകരണം തുടങ്ങിയ ജഡോപകരണങ്ങളായ; പഞ്ഞിയിൽ — പഞ്ഞിപോലെ ജ്ഞാനാഗ്നിയിൽ എരിഞ്ഞുപോകാവുന്ന പദാർത്ഥങ്ങളിലും; അറിവായിടുന്ന തീയതിലും – അവയിൽ ഒളിഞ്ഞിരിക്കുന്ന ബോധമാകുന്ന അഗ്നിയിലും; മഞ്ഞുകണങ്ങൾ കണക്ക് — മഞ്ഞുതുള്ളികളിലെന്നപോലെ; ഇമ്മഞ്ജുള വെയിൽകൊണ്ട് — ഇന്ദ്രിയമോഹമാകുന്ന ഇളംവെയിൽ തട്ടി; അപായമടയുന്നു — ആപത്തുണ്ടായിത്തീരുന്നു.

ആത്മാവിനിരിക്കാനുള്ള കൂടുപോലെയുള്ള ദേഹം അന്തഃകരണം തുടങ്ങിയ ജഡോപകരണങ്ങളായ പഞ്ഞിപോലെ ജ്ഞാനാഗ്നിയിൽ എരിഞ്ഞുപോകാവുന്ന പദാർത്ഥങ്ങളിലും അവയിൽ ഒളിഞ്ഞിരിക്കുന്ന ബോധമാകുന്ന അഗ്നിയിലും മഞ്ഞുത്തുള്ളികളിലെന്നപോലെ ഇന്ദ്രിയമോഹമാകുന്ന ഇളംവെയിൽ തട്ടി ആപത്തുണ്ടായിത്തീരുന്നു.

അപായമടയുന്നു

സത്യം കണ്ടവക്കു ജഡദേഹം ആത്മാവിന്റെ കൂടാണു്. ആത്മബോധമുണരുന്നതോടെ ആ കൂടിന്റെ ജഡത്വം ജ്ഞാനാഗ്നിയിലെരിഞ്ഞു് അതും ബോധഘനമായ വസ്തുവായി മാറുന്നു. ഒരു ലൗകികനെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം ദേഹം, അന്തഃകരണം മുതലായവ പഞ്ഞിയും ബോധഘനമായ ആത്മാവു് അതിലൊളിഞ്ഞിരിക്കുന്ന തീപ്പൊരിയുമാണെന്നു കരുതാം. ഗുരൂപദേശവും സത്സംഗവുംകൊണ്ടു് ഈ തീപ്പൊരി ജ്വലിപ്പിക്കുമെങ്കിൽ ദേഹവും അന്തഃകരണവുമെല്ലാം അതിലെരിഞ്ഞു് അതായിത്തീരും. പ്രപഞ്ചത്തിലാകെ ജഡത്വം പോയി ശുദ്ധമാകും. ജ്ഞാനാഗ്നി ജ്വലിപ്പിക്കാത്തവക്കോ? ഇന്ദ്രിയമോഹമാണല്ലോ പിന്നെ അവരുടെ അനുഭവം. ഇളംവെയിൽത്തട്ടി മഞ്ഞുത്തുള്ളികൾ ഉരുകിപ്പോകുന്നതുപോലെ ഇന്ദ്രിയമോഹം അവരുടെ ആത്മാവിനെയും ശരീരത്തെയും ആപത്തിലകപ്പെടുത്തുന്നു. ജഡമോഹംകൊണ്ടു് ആത്മാവു പാടെ മറഞ്ഞുപോകുന്നു. ആത്മാഗ്നി ജ്വലിപ്പിച്ചു് ധന്യത നേടേണ്ട ദേഹാന്തഃകരണങ്ങൾ ജീർണ്ണിച്ചു നശിക്കാനും ഇടയാകുന്നു. ഈ ദുരന്തം ഒഴിവാക്കി പ്രപഞ്ചശുദ്ധിനേടാൻ കൊതിക്കുന്നവർ ഉള്ളിലുള്ള ആത്മാവിനെ ഗാഢമായി തിരയേണ്ടതാണു്. ഇന്ദ്രിയമോഹം വെടിയുകയാണു് ആത്മാന്വേഷണത്തിന്റെ മുഖ്യ ഘടകം.

ഇന്ദ്രിയമോഹം വെടിഞ്ഞാൽ എന്താണു സംഭവിക്കുക ? ഈ ചോദ്യത്തിനുത്തരമാണടുത്ത പദ്യം :

8. അടയുന്നിന്ദ്രിയവായീ—
നടിപെടുമിതുകണ്ടൊഴിഞ്ഞു മറ്റെല്ലാം

അടിയററീടും തടിവ-
ന്നടിയിൽ തനിയേ മറിഞ്ഞു വീഴുമ്പോൽ.

അടയുന്നിന്ദ്രിയവായീന്നു് — വിഷയങ്ങളിൽനിന്നും പിൻതിരിഞ്ഞു് അന്തർമ്മുഖമായി ഇന്ദ്രിയങ്ങൾ ഏകാഗ്രപ്പെട്ടാൽ; ഇതുകണ്ടു് - ചിത്തപ്രസാദംവഴി ആത്മാവിനെക്കണ്ടു്; മറെറല്ലാം ഒഴിഞ്ഞു് — വിഷയസങ്കല്പങ്ങളെല്ലാം വിട്ടുമാറി ജഡദൃശ്യമാകെ; അടിയററീടും തടി — വേരററ വൃക്ഷം; തനിയേ — സ്വയം; അടിയിൽ വന്നു് — തറയിൽവന്നു്; മറിഞ്ഞു വീഴുംപോൽ — മറിഞ്ഞു വീഴുന്നതുപോലെ; അടിപെട്ടീടും — തോററു പിൻവാങ്ങും.

വിഷയങ്ങളിൽനിന്നും പിൻതിരിഞ്ഞു് അന്തർമ്മുഖമായി ഇന്ദ്രിയങ്ങൾ ഏകാഗ്രപ്പെട്ടാൽ ചിത്തപ്രസാദം വഴി ആത്മാവിനെക്കണ്ടു് വിഷയസങ്കല്പങ്ങളെല്ലാം വിട്ടുമാറി ജഡദൃശ്യമാകെ വേരററ വൃക്ഷം തനിയെ തറയിൽ വന്നു മറിഞ്ഞു വീഴുന്നതുപോലെ തോററു പിൻവാങ്ങും.

അടിപെടുമിതുകണ്ടു്

ഇന്ദ്രിയമോഹമാകുന്ന ഇളവെയിൽ തട്ടി മഞ്ഞുത്തുള്ളിപോലെ ജ്ഞാനം മറഞ്ഞുപോകുമെന്നാണല്ലോ നേരത്തേ പറഞ്ഞതു്. ഇന്ദ്രിയമോഹം ഒഴിവാക്കിയാലോ ? വിഷയങ്ങളിൽനിന്നു പിൻതിരിഞ്ഞു് അന്തർമ്മുഖമാകുന്ന ഇന്ദ്രിയം മനസ്സിനോടു ചേർന്നു് ആത്മധ്യാനത്തിലുറയ്ക്കും. തുടർന്നു ചിത്തപ്രസാദവും സമാധ്യനുഭവവും ഉണ്ടാവും. ആനന്ദത്തിൻെറയും സൗന്ദര്യത്തിൻെറയും ഘനീഭൂതസ്വരൂപമായ ആത്മാവു തെളിയും. അതോടെ മനസ്സിൽനിന്നും വിഷയസങ്കല്പങ്ങൾ അകന്നുമാറും. മനസ്സിലെ വിഷയസങ്കല്പങ്ങളാണു് പുറമേ ജഡദൃശ്യങ്ങളെ

കാട്ടി ഭ്രമിപ്പിക്കുന്നതു്. മനസ്സ് ആത്മാനുഭവം നേടിയാൽ പുറമേയും സർവ്വത്ര ആത്മസ്വരൂപം നിറഞ്ഞുതിങ്ങുന്നതായി അനുഭവിക്കാറാകും. മനസ്സിലെന്തുണ്ടോ അതു വെളിമേയും അനുഭവിക്കും. ഇതാണു നിയമം. അപ്പോൾ ഉള്ളിൽനിന്നും വിഷയസങ്കല്പങ്ങളകന്നാൽ വേരു പൊട്ടിയ വൃക്ഷം വീഴുന്നതുപോലെ ജഡദൃശ്യം ആശ്രയമില്ലാതെ മറയും. സർവ്വത്ര ആത്മാനന്ദവും സൗന്ദര്യവും ഇടതിങ്ങി നിറഞ്ഞിരിക്കുന്നതായി അനുഭവിക്കാറുമാകും.

ഈ അനുഭവംതന്നെയാണു് കൈവല്യപ്രാപ്തിയെന്നാണിനി വിവരിക്കുന്നതു് :

9. വീഴുമ്പോഴിവയെല്ലാം
പാഴിൽ തനിയേ പരന്ന ശുവെളിയാം
ആഴിക്കെട്ടിലവൻതാൻ
വീഴുന്നോനല്ലിതാണു കൈവല്യം.

ഇവയെല്ലാം - പുറമേ കാണുന്ന ജഡദൃശ്യമെല്ലാം; പാഴിൽ — പ്രയോജനശൂന്യമായി; വീഴുമ്പോൾ - ആശ്രയമില്ലാതെ അകലുമ്പോൾ; തനിയേ പരന്ന — സ്വയം പ്രകാശിച്ചു് ഇടതിങ്ങി നിറയുന്ന; ശുവെളിയാം - ശുദ്ധബോധമായി അനുഭവപ്പെടും; അവൻതാൻ — ഇങ്ങനെ സ്വയം ശുദ്ധബോധാനുഭവമായി മാറിയവൻ; ആഴിക്കെട്ടിൽ വീഴുന്നോനല്ല — പിന്നെ സംസാരസാഗരച്ചുഴിയിൽ വീഴുകയില്ല ; ഇതാണു കൈവല്യം — ഇതുതന്നെയാണു കൈവല്യം അഥവാ മോക്ഷം.

പുറമേ കാണുന്ന ജഡദൃശ്യമെല്ലാം പ്രയോജനശൂന്യമായി ആശ്രയമില്ലാതെ അകലുമ്പോൾ സ്വയം പ്രകാശിച്ചു് ഇടതിങ്ങി നിറയുന്ന ശുദ്ധബോധമായി അനുഭവ

പ്പെടും. ഇങ്ങനെ സ്വയം ശുദ്ധബോധാനുഭവമായി മാറി യവൻ പിന്നെ സംസാരസാഗരച്ചുഴിയിൽ വീഴുകയില്ല. ഇതുതന്നെയാണു കൈവല്യം അഥവാ മോക്ഷം.

ഇതാണു കൈവല്യം

'കേവലം' എന്ന പദത്തിനു് 'ഒന്നു്' എന്നാണർത്ഥം. കേവലത്തിൻെറ ഭാവമാണു കൈവല്യം. പലതിൻെറ തോന്നൽ പോയി വസ്തു ഒന്നേയുള്ളു എന്നനുഭവിക്കുന്ന സ്ഥിതിയാണു കൈവല്യം. അതുതന്നെയാണു മോക്ഷം. ആനന്ദഘനമായ ഒരേ ബോധവസ്തുവിൽ അതിൻെറ ശക്തിയായ മായ ഉണ്ടാക്കിക്കാണിക്കുന്നതാണു പലതിൻെറ തോന്നൽ. രൂപങ്ങൾ ഭിന്നഭിന്നങ്ങളായി എത്ര കാണപ്പെട്ടാലും അവയിലൊക്കെ ആഭരണരൂപങ്ങളിൽ സ്വർണ്ണമെന്നപോലെ വസ്തു ബോധം മാത്രമാണെന്നനുഭവിക്കാറാകുന്നതാണു് അദ്വൈതാനുഭവം. അവനവനിൽതന്നെ ആത്മാവായി വിളങ്ങുന്ന ബോധത്തെ ശുദ്ധരൂപത്തിൽ സാക്ഷാത്കരിച്ചാലെ പ്രപഞ്ചത്തിൻെറയും ശുദ്ധരൂപമായ ഈ അദ്വൈതം അനുഭവപ്പെട്ടു. പ്രപഞ്ചം മുഴുവൻ ഒരേ ഒരു ശുദ്ധബോധവസ്തുതന്നെയാണെന്നനുഭവിച്ചാൽ അതോടെ ജനനമരണരൂപമായ സംസാരഭ്രമം അകലുന്നു. വസ്തു ഒന്നേയുള്ളുവെങ്കിൽ പിന്നെ ആരു ജനിക്കാൻ, ആരു മരിക്കാൻ? ഇങ്ങനെ ഈ ജീവിതത്തിൽതന്നെ അദ്വൈതാനുഭവം നേടി സംസാരമോചനം നേടുന്നതാണു കൈവല്യം.

അദ്വൈതാനുഭവം നേടുന്നതോടൊപ്പം ദേഹബോധം പാടെ മറന്നു ജീവത്വം അസ്തമിക്കുന്നതാണു പരഗതി അഥവാ വിദേഹമുക്തി. ഇക്കാര്യം വ്യക്തമാക്കി കൃതി ഉപസംഹരിക്കുകയാണു് ഗുരുദേവൻ പത്താം പദ്യത്തിൽ :

10. കൈവല്യക്കടലൊന്നായ്
വൈമല്യംപൂണ്ടിടുന്നതൊരുവഴിയാം
ജീവിത്വം കെടുമെന്നോ
ശൈവലമകലുന്നിതന്നു പരഗതിയാം.

കൈവല്യക്കടലൊന്നായ് — ജഡപ്രപഞ്ചം മുഴുവൻ ഒരേ ഒരു ശുദ്ധബോധസമുദ്രമായി മാറി; വൈമല്യംപൂണ്ടിടുന്നതു് — നിർമ്മലമായി അദ്വൈതാനുഭവം വന്നുചേരുന്നതു്; ഒരു വഴിയാം — ജീവൻമുക്തിയെന്നറിയപ്പെടുന്നു; എന്നോ ജീവിത്വം കെടും — എന്നാണോ ദേഹബോധം പാടെ പോയി ജീവത്വം അസ്തമിക്കുന്നതു്; ശൈവലമകലുന്നു — മായ പൂർണ്ണമായും വിട്ടുമാറി; അന്നു ഇതു് — അപ്പോൾ ഈ ജീവന്മുക്തി; പരഗതിയാം — വിദേഹമുക്തിയായി അനുഭവപ്പെടും.

ജഡപ്രപഞ്ചം മുഴുവൻ ഒരേ ഒരു ശുദ്ധബോധസമുദ്രമായി മാറി നിർമ്മലമായി അദ്വൈതാനുഭവം വന്നുചേരുന്നതു് ജീവന്മുക്തിയെന്നറിയപ്പെടുന്നു. എന്നാണോ ദേഹബോധം പാടെ പോയി ജീവത്വം അസ്തമിക്കുന്നതു് മായ പൂർണ്ണമായും വിട്ടുമാറി അപ്പോൾ ഈ ജീവന്മുക്തി വിദേഹമുക്തിയായി അനുഭവപ്പെടും.

അന്നുപരഗതിയാം

ജീവന്മുക്തിയിൽ ദേഹബോധം അവശേഷിക്കുന്നുണ്ടാകും. പക്ഷെ ആ ദേഹബോധം ഒരു തരത്തിലും ദുഃഖകാരണമായിത്തീരുന്നില്ല. കാനൽജലം ഇല്ലെന്നു ബോദ്ധ്യമായ ആളിനു കണ്ടാലും അതു കുടിക്കാൻ കൗതുകം തോന്നുകയില്ലല്ലോ. ദേഹബോധവും പാടെ മാറി ജീവത്വഹേതു അസ്തമിക്കുന്നതാണു വിദേഹമുക്തി. ശരീരം വിട്ടു

പോകാതെതന്നെ ഈ വിദേഹമുക്തി അനുഭവിക്കാവുന്നതാണു്. ദേഹമുള്ളപ്പോഴും തികഞ്ഞ നിർവ്വികല്പാവസ്ഥയിൽ ദേഹബോധമേ ഉണ്ടായിരിക്കുകയില്ല. ബ്രഹ്മവിദ്വരിഷ്ഠന്മാർ അധികസമയവും ദേഹബോധംവിട്ടു വിദേഹമുക്ത്യനുഭവത്തിൽ കഴിയുന്നവരാണു്. ഇക്കാര്യം വിശദമായറിയാൻ 'ദർശനമാല'യിലെ നിർവ്വാണപ്രകരണം വായിച്ചു നോക്കേണ്ടതാണു്. അദ്വൈതാനുഭവം നേടിയ ഗുരു സ്വാനുഭവരഹസ്യംതന്നെ ഈ കൃതിയിൽ ലളിതമായും മനോഹരമായും വിവരിച്ചുതന്നിരിക്കുകയാണു്. ബ്രഹ്മസ്വരൂപംപൂണ്ട ആ ഗുരുവിൻെറ പാദങ്ങളിൽ സാഷ്ടാംഗം പ്രണമിക്കാം.

ഓം ശാന്തിഃ ശാന്തിഃ ശാന്തിഃ